

તંત્રી લેખ.....

બિહારનો ૭૫ ટકા અનામતનો

પ્રસ્તાવ લોકસભા ચૂંટણીમાં જ્ઞાતિવાદ

પાંચ રાજ્યોમાં વિધાનસભાની ચૂંટણીઓનો પ્રચાર દરમિયાન બિહારના મુખ્યમંત્રી નીતિશકુમારે બીજી તરફ કોંગ્રેસના સૂરમાં સૂર મિલાવી ૨૦૨૪ લોકસભાની ચૂંટણીનો એજન્ડા સેટ કરવા માટે એક ડાલું માંની દીકું છે, જે આવનારા દિવસોમાં ભારતીય રાજકારણની દિશા અને દશા બદલી શકે તેમ કંદેવાય છે. જ્ઞાતિવાદ આધારિત સર્વેક્ષણનો અહેવાલ બિહાર વિધાનસભામાં પ્રસ્તુત કરતા મુખ્યમંત્રી નીતિશકુમારે જાહેર કર્યું છે કે અનામતની મર્યાદા ૫૦ ટકાથી વધારીને ૭૫ ટકા સુધી કરવી, જેમાં આર્થિક માપડાં અનુસાર ૧૦ ટકા ગરીબોનો સમાવેશ આવરી લેવાય. જે પ્રસ્તાવ બિહારના સર્વેક્ષણ આધારે છે. જ્ઞાતિવાદનું રાજકારણ બેલવાની આ પરિપાઠ અન્ય રાજ્યોમાં અને રાજીય પદોમાં વકરશે તો ૨૦૨૪ લોકસભામાં જ્ઞાતિવાદનો મુદ્દો હાવી થઈ જશે એવી રાજીય ચર્ચા શરૂ થઈ છે. સીએમ નીતિશકુમારે જ્ઞાતિ આધારિત સર્વેક્ષણનો અહેવાલ ઔપચારિક રીતે વિધાનસભાના મેજ પર મૂકાંત કંદું હતું કે બિહારમાં ૮૮ લાખ પરિવારોની આવક મહિને હજારથી ઓછી છે, માટે તેઓને બેલવાય રૂપિયાનો બેનિફિટ એક વખત આપવામાં આવશે. સાથોસાથ તેમને બિહારમાં અનુસ્ફૂચિત જાતિ, જનજાતિ, અધિક બેનિફિટ કલાસ (અંગોચા) અને એકસ્ટ્રીમ બેનિફિટ કલાસ અથી અને પછાત વળની અનામતની ટકાવારીની ટોચમર્યાદા અત્યારે ૫૦ ટકા છે, જે વધારીને ૬૫ ટકા તથા આર્થિક માપડાં આધારે સામાજિક અને આર્થિક રીતે પછાત વળની મળવાપાત્ર થતા ૧૦ ટકા સ્વીકારીને હુલ ૭૫ ટકા અનામતની જોગવાર રાખવા પ્રસ્તાવ રજૂ કર્યું છે. બિહાર જન્યુન રાજ્ય આજાદીનાં ૭૫ વર્ષ પછી પણ આર્થિક દિનોએ આસું પછાત શા માટે એ એંગ એક પ્રમાણિક અભ્યાસ બલકે સંશોધન થશું જોઈએ. નીતિશકુમારની ગોજાના આપવારોને આર્થિક રીતે પગદર થયા માટે એક વખત રૂપિયા બે લાખની સહય કરવાની છે. એટલું જ નહીં, આગમી પાંચ વર્ષમાં આર્થિક રીતે પછાત લોકોને અધી લાખ કરેદ રૂપિયાની યોજાનાં દ્વારા મદદ કરવાની છે.

ટ્રેન રોકી દહી લેવા જનાર રાણાસાહેબને સસ્પેન્ડ કર્યા - જોહુકમી ન ચાલે!!

વાવગિરખરભાઈ. તમે કાર લઈને ઓફિસે જતા હોવ અને રસ્તામાં બેકરી આવતી હોય. તમે બ્રેક-બટર બર્ચાન કરવા કાર બ્રેક કરો તો તમને કેવું લાગે?" રાજુએ પ્રમેય જેવો શોયો પૂછ્યો.

"જો, રાજુ રસ્તામાં ક્ર્યાંક બરીદી કરવાની હોય તો મેનેજમેન્ટને શું વાંચો લેવાનો હોય!" મેં સૈધ્યાંતિક વાત કહી.

"જિરખરભાઈ. તમે લંઘ બ્રેકમાં ઓફિસ હોઈ બાબીએ શોખમીર, મરચા, લીલી હણદર, મેથીની ઝૂરી લઈ આવો તો મેનેજમેન્ટને શાના તેજુરી કે સુરતી મરચા કેમ લાગે???"

"રાજુ. આપણે વંધુ રાજકાજ અને વર્ષાજાન બેદેખ્યા નથી અથવા પાતળી છે. કેટલીક કંપનીના પરચેર્ઝ મેનેજર સભ ભૂમિ ગોપાલ દી માનિના કંપનીના પૈસે પોતાની પણ બરીદી કરી નાંબે છે કર્મચારી છે તો કંપની છે તો તેવી વિચારધારાના ચિંતકો છે!!" મેં રાજુને

વિચારધારા સમજાવી.

"જિરખરભાઈ. ગ્રાચીન સમયમાં શાસકો સર્વસતાધીશ હોવા છતાં સામાન્ય જનતા જાનાદન (એમને દર પાંચ વર્ષે ચૂંટણીલ હોવાની હોવા છતાં પ્રભાગીના અભિવ્યક્તિનું સન્નામ કરતા હતા. આજે પાંચ વર્ષે ચૂંટણીલ હોવાની હોવા છતાં જનતાભાગીની અવશ્યકીય શાસકો કરે છે. પ્રજાના કલ્યાણાના બદલે ગંધ્યા મૂરીપતિના કલ્યાણાર્થ દેશ વેચે છે!!) ના અભિવ્યક્તિનું સન્નામ કરતા હતા. દોબી (એ જમાનાના ચચાપિતી)એ ઉચ્ચારેલ વચન થાને લઈને ભગવાન રામે સીતામાતાનો ત્યાગ કરેલ હતો. નહીંત દોબી પર મદીકા કે એનાંએસે કાયદો લગાવીને લગાડ્યા વિના શિરચેની સજી બટલો ચ્યાલાવીને કેટલાં વગર કરી શકા હોતે. એ અલગ વાત છે) નાગરિકને ગફકલતથી

મારનાર પતિને મારી નાંખવાનો ન્યાય જહાંગીરની બેગમ નૂરજહાં જ કરી શકે. શાસકની ટીકા એ ચાષ્ટ્રોલ ગણાય એવી સમજને અતીતમાં સ્થાન ન હતું." રાજુએ રીતિહાસ બેચ્યો!!!

"વાહ રાજુ વાહ. તું રીતિહાસ વિષય લઈને જીપીએસ્સી કે યુપીએસ્સીની પરીક્ષા દઈ રહ્યો છે કે શું?" મેં રાજુના જનરલ નોલેજીય પ્રદીપ પૂર્વિક રીતે કેટલું.

"જિરખરભાઈ. પાકિસ્તાનાં સરકારે એક ખાનસાબને સસ્પેન્ડ કરી નાંયા!!" રાજુએ વર્તમાનપ્રત્યામન સમાચાર કર્યા.

"રાજુ. શુદ્ધ મનાવો કે ખાનસાબ અફાનિસ્તાનમાં નથી. અન્યથા કોઈ તાત્ત્વિકાનાના વરદાહસ્તે અલ્લાદાને ઘારા થઈ ગયા હોતું!!" મેં રાજુને કહું.

"ઓહ! એવું છે?" રાજુના આંખ્યમાં ખોફ પ્રતિબિંદિ થયો!!

"રાજુ. ખાનસાબનો કોઈ વાક કે ગુનો શું હતો?" મેં વાજબી સવાલ પૂછ્યો.

"પાકિસ્તાન રેલવેના પ્રાઇવેટ વાણા મોહમ્મદ શહેબાદ કેટલા વરસોથી નોકરીની મોકરી કરે છે તે અખભારે જાણાયું નથી. કંયાં રૂટ પર, નેરોઝ, મારોરોજ કે ભ્રોડેજ રેલવે ચ્યાલાવે છે તે પણ વિગતો નથી. તે પેસેન્જર દેન ચ્યાલાવે છે કે ગુજરાને ચ્યાલાવે છે તે પણ જાણાવાયેલ નથી. રાણા સાહેબ અટક ચૂંચે છે તે રાજી છે. અલભત, રાણા સાહેબને બેગમ- વરચ્યાળીએ હુકમ કરેલો હુકમ કે નોકરીએથી આવો લારે મેળવણ માટે દહી લેતાં આવજો. રાણા સાહેબ રાતે એક વાગ્યે ટ્રેન વિલને નાવે ત્યારે રેલી કે દૂધની કંઈ ફુકાન ખુલ્લી હોય. રાણા સાહેબ દહી લીધા સિવાય ઘરે જ્યા તો રાતનું ખાવાનું તો બાજુ પર રહ્યું પણ બેગમ રાણા

સાહેબનો મટનાખીઓ કરી નાંયે!! જો કે રાણા સાહેબ સ્વરમણના માલિક છે. દહી લેવા જવા જેવી મામુલી વાતમાં પાક. રેલવે શિસ્ત, સેવા અને વરંશુદ્ધ નિયમોના પેટાનિયમ કે વિનિયોગે અંતર્ગત સક્રમ અધિકારીની પૂર્વ કે પશ્ચાત મંજૂરી જરૂરી છે કે તે તો પણ પણ ઉલ્લેખ નથી. તમને પદરના પેસે (એટેટે કે ખુદના પેસાથી) દહી ખરીદવા મંજૂરી લેવાની કંયાં જરૂરી હોય એ બરીદો. (તમારું, ગુરુકા, શરાબ, ડ્રાય વગેરે) બરીદે છે. સરકારની મંજૂરી કોણ લેશે?) રાણા સાહેબે રેલવેની ટર્મિનલોઝમાં જે રેલવે સ્ટેશને ગારી ઉભી રેલવે કે દુલ્લા લીધું. મારીએ કે ટ્રેનમાં ફેરિયો દહી વેચતો હોય તે રેલવે એન્જિનિયન જઈ પ્રાઈવરને દહી થોડો વેચવાનો ગતો? રાણા સાહેબ ગારી ઉભી રેલવે એન્જિનિયન જઈ પ્રાઈવરને દહી થોડો વેચવાનો ગતો?

"રાજુ. શુદ્ધ મનાવો કે ખાનસાબ અફાનિસ્ત

**ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર ફેનેક
સાહિત્ય સરિતા-
આયોજક : પ્રદીપ રાવલ**

NOG (253)2023

NOG SS NO : 126.**નામ :** મોહનભાઈ આનંદ**શબ્દ:** ઉપ૦**વિષય:** વિધિ ના લેખ.**શીર્ષક :** નિયતિ.

નિયતિ એટલે નક્કી કરેલું, સ્થાપેલું. પ્રકૃતિમાં સ્થાપિત કરેલા ભ્રાંત ને ચલાવવા ના ફરજિયાત નિયમો કે વિધિ એટલે જ નિયતિ. પરમાત્મા તો નિર્ણય નિરાકાર છે પરંતુ એ સંગૃષ સાકાર લીલા કરવા માટે, કાણપુરુષની અંતર્ભત નિર્ગુણાત્મક માયાના ગુણ અને પાંચ તત્ત્વો તથા એના દેવતાઓ અને ઘોડ લોકોની રચના કરે, એ બધાને ચલાવવા ઉત્પત્તિ સ્થિતિ અને લય ના નિયમો બનાવે એને વિધિનું વિધાન કહેવાય છે.

વિધિના નિયમ, લેખ એ બધું સુણ્ઠિ ના કર્તા જાણે છે. મનુષ્યનો લોક એટલે કે પૃથ્વી એ કર્મને આધીન છે. માનવ કર્મો દ્વારા દેવ, દાનવ માનવ કે ક્રિટ પતંગ કોઈ પણ યોગી માં એના કર્માણી ગતિ પ્રમાણે જાય છે. ઈશ્વર ના અવતાર માનવ શરીરમાં કર્મની પ્રધાનતા જાણી નિર્કામ ભાવે કર્મ કરી બોધ પાઠ આપે છે.

ગીતામાં કર્મયોગ વિશે સુંદર સુસ્પષ્ટ વર્ણન કર્યું છે. જે અનાસકન ભાવે નિર્જામ કર્મ કરે તેને બંધન નઢું નથી. બધન તો સકામ કર્મના કારણે છે.

એટલે જ કિયમાણ એટલે વર્તમાન કર્મ, સંચિત એટલે ભેગા થયેલા કર્મ અને પ્રારબ્ધ એટલે પરિપક્વ થયેલા ભોગવાળાની મળતા કર્મ જેને આપણે ભાગ્ય અથવા વિધાતાને નક્કી કરેલું કર્મ કરી શકીએ. એ પ્રારબ્ધ પણ તીવ્ર, મધ્યમ અને મંદ હોય છે, તીવ્ર પ્રારબ્ધ ભોગવી ને જ છૂટકો થાય.

એટલે કે આપણા કર્મો દ્વારા જ આપણે આપણું પ્રારબ્ધ ઘડીએ છે. આપણે કર્મ બીજાની કારણે પુનરાવર્તન આને પુનર્જન્મ માનાને છીએ એટલે ભેગા થયેલા કર્મમાંથી જે આ જન્મમાં ભોગવાળા મળે છે એને વિધિ ના લેખ, કે ભાગ્ય અથવા પ્રારબ્ધ કદીએ છીએ. વાસ્તવમાં એ આપણા જ કર્મ પરિપક્વતા પામી પ્રારબ્ધ રૂપે ફલિત થાય છે.

કર્મ, અકર્મ વિકર્મ એવી ઘણી રીતે શાસ્ત્રોમાં કર્મો ની વ્યાખ્યા આપી છે. પરંતુ એ દેરેક વ્યક્તિની પોતાની ઈચ્છા તૃપ્તા અને સકામ ભાવના દ્વારા થતા કર્મો સામાન્યતા: સમજવા. જે મને કર્મ ની ગતિ જાણી છે. નિયતિ એટલે દેવથી ઉપર ઉદ્દીપન મુક્તિને આનંદ લેવો છે, એણે નિર્જામ ભાવે અનાસકિતમાં કર્મ કરે તો એ કર્મો અથવા નિયતિના બંધનથી છૂટી મોકા મળે જીવતે જીવ જાય છે. મુખ્ય પણી મુક્તિ કેન્દ્રાને ભાગ થાયા છે.

આમ નિયતિ કે પ્રારબ્ધને ગતિ આપનાર આત્મા પોતે છે, એ કર્મનો સિદ્ધાંત જાણી છે. માટે હંમેશા ખુશભિજાજ રહો આનંદમાં રહો. આને સકામ નિર્જામ કર્મ રૂપી અનુસાર કરી તમારં ભાગ્ય નિર્માણ કરો.

NOG SS NO.0101**વિષય:** વિધિના લેખ**પ્રકાર:** ગંધ-વાર્તા**શબ્દ:** ઉપ૦**શીર્ષક :** તથાગત**લેખક :** ભરત સાંગણી

નાંદા વિધાપીઠમાંથી તાજો જ સંસ્કૃત અભ્યાસકમમાં જયોતિષ વિષયમાં સ્નાતક થેયેલ એક યુવાન વિદ્યાર્થી, નવા જીવનપથ પર ડગ માંડળો, માયે પુસ્તકો મૂકી નિરંજનાન નદીને કંઠે કંઠે રેતીના પટ પર પોતાના ગામરી દિશામાં ચલવા લાગ્યો.

પગમાં તરવરાટ અને આંખોમાં ભવિષ્યનાં સોશલાં. તેની નજર રેતીમાં પડેલાં મોટા પદ વિન્ચો પર પડી. તેની કુઠૂહલાં વધી હજી તાજેતરમાં જ તે સામુદ્રિક વિદ્યામાં પારંગત થયો હતો.

તેણે જોયું કે આ પગલાં, ને તેના પર અંકિત વિન્ચો જોઈ

તેનું શાન કહી રહ્યું હતું કે, આ જરૂર કોઈ સમાટના રાજા થીરાજનાં પગલાંની છાપ હોવી જોઈએ. મનમાં સંશેષ થયો જો રાજા હોય તો તેની સાથે સૈનિકો હોવા જોઈએ? રાજા આમ નગ પગલે તો ન ચાલો! અન્ય કોઈ પદ વિન્ચો દેખાયાં નહીં.

પોતે જે જોઈ રહ્યો છે તે સાચું કે મેળવેલું શાન સાચું? શંકાના વર્મગમાં બેચાનો તે આગળ વથ્યો. થોડે દૂર તેણે એક વૃદ્ધની છાયામાં, ઓટલા પર બેઠેલ વ્યક્તિ જોઈ, તે તે તરફ આગળ વથ્યો.

પાસે આવ્યો. તે મહાનુભાવ આંખો મીઠીને ધ્યાનમાં બેઠાં હતાં.

તેના ચહેરાની મુહુરુદ્વા જોઈ, તેના સામુદ્રિક લક્ષણોનું નિરીક્ષણ કરી જાયદું કે, આનો કોઈ મહાન રાજા જ હોવા જોઈએ, પણ બાજુમાં કમંડળ પડેલું જોઈ તેના શાનને પક્કો પહોંચ્યો.

આ વ્યક્તિની સામાન્ય માનવી કે મિસ્ટિક ન હોય શકે. પણ જે જોઈ રહ્યો છે તે તેનું કે મેળવેલું શાન સાચું?

સૌમ્યા મોટી બહેન અને શયામા નાની બહેન, પરંતુ બંનેના દેખાવ અને વાણી, વર્તન અને સ્વભાવ બધું જ તદ્દન અલગ. સૌમ્યાનો વર્ષ ગોરો અને અત્યંત દેખાવવી લાગે. જ્યારે તેનાથી વિપરીત શયામા અત્યંત શ્યામવર્ષી અને દેખાવમાં પણ સામાન્ય. ધરમાં અને બહાર દેરેક જગ્યાએ સૌમ્યાને પ્રાણાન્ય મળું. માતા-પિતાનું બંને દીકરીઓ પ્રત્યે એક સરખ્યું જ હેત હોય છતાં જાણે અજાણે શયામા પ્રત્યે થોડા ભેદભાવ અને ઉપેક્ષારૂપ વર્તન થઈ જતું. આનાથી શયામાના મનને ટેસ પહોંચ્યો અને દુઃખ થતું પરંતુ આ બધાથી તે હવે ટેવાઈ ગઈ.

સૌમ્યા મોજમસ્તી અને બની-ઠનીને બધાનું ધ્યાન આકર્ષિત કર્વામાં માનતી હતી. જ્યારે શયામા આવડત અને કુશળતાનો ભંડાર હતી, તીક્ષ્ણ બનીની સામાન્ય દેખાવની સામે તેનો કુશળતાનો આંકં બધાં હોયો હતો. દેખાવ સામાન્ય પરંતુ શાસ્ત્રીય સંગીત અને નૃત્યમાં તેની પારંગતતા આંખે ઉડીને વળગે તેવી હતી. એક અસામાન્ય બાબત એ હતી કે, જ્યોતિરીઓનું એવું કહેવું હતું કે લગ્ન બાદ સૌમ્યાના ભાગ્યમાં જે સુખ શોધવું પડશે તે સુખ શયામાના ભાગ્યમાં ભરપૂર પડેલું છે.

સૌમ્યા મોજમસ્તી અને બની-ઠનીને બધાનું ધ્યાન આકર્ષિત કર્વામાં માનતી હતી. જ્યારે શયામા આવડત અને કુશળતાનો ભંડાર હતી, તીક્ષ્ણ બનીની સામાન્ય દેખાવની સામે તેનો કુશળતાનો આંકં બધાં હોયો હતો. દેખાવ સામાન્ય પરંતુ શાસ્ત્રીય સંગીત અને નૃત્યમાં તેની પારંગતતા આંખે ઉડીને વળગે તેવી હતી. એક અસામાન્ય બાબત એ હતી કે, જ્યોતિરીઓનું એવું કહેવું હતું કે લગ્ન બાદ સૌમ્યાના ભાગ્યમાં જે સુખ શોધવું પડશે તે સુખ શયામાના ભાગ્યમાં ભરપૂર પડેલું છે.

